

1	VEDLEGG 1: RAPPORT OM STYRING OG MEDVIRKNING	
2	RAPPORT OM STYRING OG MEDVIRKNING	
3		
4	Introduksjon.....	2
5	Bakgrunn	2
6	Organiseringen av NSO frem til i dag	3
7	Forløpet til NSO	3
8	Landsstyret.....	4
9	Sentralstyret.....	4
10	Politiske og faglige komiteer.....	4
11	Arbeidsutvalget	4
12	Rapport fra komité for organisasjonsgjennomgang	4
13	Metode.....	5
14	Kvantitative undersøkelser	5
15	Kvalitative undersøkelser	6
16	Presentasjon av empiri	6
17	Møter med søsterorganisasjoner.....	6
18	Gjennomgang av hovedfunn	8
19	Medlemslagenes rolle i dagens styringsstruktur	9
20	Ressursbruk i arbeidsutvalget og sekretariatet	11
21	Politiske komiteer: relevans og bruk av arbeidet som legges ned.....	12
22	Drøfting av dagens situasjon	12
23	Medlemslagene	12
24	Landsmøtet.....	13
25	Sentralstyret.....	14
26	Arbeidsutvalget	15
27	Politiske komiteer	16
28	Øvrige komiteer	16
29	Valgkomiteen (VK)	16
30	Kontrollkomiteen (KK)	17
31	Vedtektskomiteen (VTK)	17
32	Prinsippprogramkomiteen (PPK).....	17
33	Fagrådet.....	17
34	Sekretariatet.....	18

35	Forslag til strukturelle endringer	18
36	Alternative modeller	18
37	Modell 1 - landsråd.....	18
38	Modell 2 - landsstyre	20
39	Modell 3 - sentralstyre	22
40	Hvordan medlemslagene påvirkes	24
41	Rekruttering	25
42	Konklusjon.....	25
43	Videre prosess.....	25

44

45 **INTRODUKSJON**

46 **Bakgrunn**

47 NSOs landsmøte i 2018 vedtok følgende punkt på NSOs handlingsplan: *“det skal utarbeides en*
48 *rapport om styring og medvirkning i NSO. Rapporten skal inkludere en evaluering av ordningen*
49 *med sentralstyret”*. På sentralstyremøte 2 i perioden 2018/2019 ble arbeidsgruppen som skulle
50 utarbeide rapporten formalisert, og fikk følgende mandat for sitt arbeid:

- 51 - *Hvilke forutsetninger NSOs medlemmer har for deltakelse i demokratiske prosesser/politisk*
52 *arbeid i NSO, og om det er forskjeller/variasjoner i forutsetningene som kan være uheldige.*
- 53 - *Hvilke rammer og virkemidler NSOs organer har for gjennomføring av sitt arbeide/oppdrag,*
54 *og om rammer og virkemidler er hensiktsmessige.*
- 55 - *Om det er en hensiktsmessig ansvarsfordeling/fordeling av ansvar og oppgaver mellom de*
56 *ulike beslutningsorganene i NSO.*
- 57 - *Hvorvidt demokratiske prosesser internt i organisasjonen bidrar eller er til hinder for*
58 *gjennomføring/oppnåelse/gjennomslag på NSOs politiske mål.*
- 59 - *Kartlegging av forventninger til styring og medvirkning – kategorisert etter rolle.*
- 60 - *Hvordan oppleves ulike arenaer for deltakelse og medvirkning.*
- 61 - *Om det er områder innenfor NSOs virke hvor det i dag er uklart eller uenigheter om hvor*
62 *beslutningsmyndigheten ligger.*
- 63 - *Om overgangen fra landsstyre til sentralstyre har hatt betydning for reell eller opplevd*
64 *medvirkning i organisasjonen.*

65

66 Videre ble det vedtatt at arbeidsgruppen skulle innhente kunnskap og innspill fra relevante deler av
67 organisasjonen, se på hensiktsmessige problemstillinger som arbeidsgruppen møtte på underveis i
68 arbeidet, innhente kunnskap og erfaringer fra lignende organisasjoner i Norge og Europa.

69 Arbeidsgruppen skulle bestå av inntil fire personer oppnevnt av NSOs arbeidsutvalg, og ledes av
70 en representant fra NSOs arbeidsutvalg (AU). Arbeidsgruppen skal komme med anbefalinger til
71 sentralstyret (SST) og landsmøtet (LM).

72 Arbeidsgruppen har bestått av Marte Øien (arbeidsgruppens leder), Anders Drangeid, William
73 Sæbø og Nikolai Klæboe. Mari Winsents fra NSOs sekretariat har fungert som sekretær for
74 arbeidsgruppen.

75 Arbeidsgruppen har gjennom sitt arbeid gjennomført to kvantitative undersøkelser. I tillegg er det
76 gjennomført kvalitative undersøkelser, møter med NSOs søsterorganisasjoner i Irland, Sverige og
77 Finland, og det er hentet innspill gjennom gruppearbeid fra høstkonferansen 2019. Funnene av
78 undersøkelsene viser at det er behov for at NSOs medlemslag i større grad inkluderes i
79 organisasjonens beslutningsprosesser mellom landsmøtene, videre viser de at sentralstyret ikke
80 fungerer optimalt i dag og at ressursene som brukes på sentralstyret kunne vært frigjort og mer
81 hensiktsmessig brukt til organisasjonens hovedoppgaver, det vil si politisk påvirkningsarbeid og
82 oppfølging av medlemslag. Undersøkelsene viser også at de politiske komiteene i større grad bør
83 knyttes til NSOs politiske arbeid med handlingsplanen. Gjennomgangen av funnene i
84 undersøkelsene og arbeidsgruppens anbefalinger blir presentert i kapitlene *Gjennomgang av*
85 *hovedfunn og Forslag til strukturelle endringer*.

86 Arbeidsgruppen har lagt NSOs formålsparagraf til grunn i sine utredninger og anbefalinger:

87 *Norsk studentorganisasjon har til oppgave å ivareta og fremme studentenes interesser og*
88 *rettigheter, samt representere sine medlemmer. Norsk studentorganisasjon skal fremme*
89 *engasjement for nasjonale og internasjonale utdanningsaker blant studentene, politikere*
90 *og andre relevante aktører.*

91 **Organiseringen av NSO frem til i dag**

92 *Forløpet til NSO*

93 Norsk Studentsamband ble stiftet 31. oktober 1936 i Bergen. Det skulle være en fellesorganisasjon
94 for de ulike lokale enhetene: studentsamfunn, fellesutvalg ved lærestedene og for uorganiserte
95 studenter ellers. Formålet med organisasjonen var å ivareta «studentenes økonomiske og sosiale
96 interesser» på nasjonalt nivå. Norsk Studentunion (NSU) ble opprettet i 1964 da organisasjonen
97 fusjonerte med ANSA. I 1996 ble Studentenes Landsforbund (StL) opprettet for å organisere
98 høgskolestudentene på tilsvarende måte.

99 Frem til 2010 fungerte NSU og StL side om side, med lik representasjon i offentlige
100 sammenhenger. På begynnelsen av 2000-tallet begynte en større nasjonal omorganisering av
101 universitets- og høgskolesektoren, som blant annet innebar at universitetene og høgskolene fikk
102 en mer lik organisering gjennom den nye universitets- og høyskoleloven. På denne måten fikk
103 NSU og StL flere sammenfallende interesser, og det ble stadig viktigere for organisasjonene å
104 samle seg om de store nasjonale studentsakene for å få gjennomslag. Det stadig tettere
105 samarbeidet gjorde at stadig flere ytret et ønske om å slå sammen de to nasjonale
106 studentorganisasjonene.

107 Etter to mislykkede forsøk ble til slutt organisasjonene enige om fusjon i 2010. Gjennom fusjonen
108 ble Norsk studentorganisasjon (NSO) stiftet som en felles interesseorganisasjon for alle studenter i
109 høyere utdanning. Hovedmålet med den nye organisasjonen var å gi studentene én felles stemme
110 på nasjonalt nivå.

111 Grunnlaget for hvordan NSO skulle organiseres ble lagt av forhandlingsutvalg fra begge
112 organisasjonene i perioden 2008-2009. Et sentralt spørsmål knyttet til den nye organiseringen var
113 hvordan medlemslagene skulle ha innflytelse på organisasjonen, ikke minst med tanke på hvordan
114 organisasjonen skulle styres mellom landsmøtene. Man endte på en inndeling hvor landsmøtet
115 utgjorde det øverste organet, et landsstyre utgjorde det innstillende organet til landsmøtet, og et
116 arbeidsutvalg var det utøvende organet.

117 *Landsstyret*
118 Landsstyret besto av representanter fra studentsamskipnadsskretser ut i fra en fordelingsnøkkel
119 basert på antallet studenter tilknyttet hver krets. Det var medlemslagene internt i hver
120 studentsamskipnadskrets som forhandlet seg frem til hvordan de skulle fordele plassene i
121 landsstyret mellom seg. Utover fordelingen av landsstyrerepresentanter hadde
122 studentsamskipnadskretssene ingen formalisert rolle i NSO. Antall representanter i landsstyret var
123 omtrent 33-35, avhengig av studenttallene.

124 Mange ytret tidlig en kritikk til landsstyremodellen i NSO, og i 2014 ble det satt ned en egen komitee
125 for organisasjonsgjennomgang (KOG) som skulle se på alternativer til denne organiseringen.
126 Rapporten fra komiteen er nærmere omtalt i et senere kapittel.

127 *Sentralstyret*
128 Landsmøtet vedtok i 2014 å legge ned landsstyret og erstatte det med et sentralstyre. Sentralstyret
129 besto i utgangspunktet av 13 faste medlemmer med ulike kvoteringer, i tillegg til inntil 13
130 varamedlemmer. Fra landsmøtet i 2019 ble dette kuttet ned til fem varamedlemmer.
131 Arbeidsutvalget er innstillende organ til sentralstyret. Dagens organisering av sentralstyret er
132 nærmere omtalt senere i rapporten.

133 *Politiske og faglige komiteer*
134 De tre politiske komiteene fra starten av var velferds- og likestillingspolitisk komité (VLPK), fag- og
135 forskningspolitisk komité (FFPK) og internasjonal komité (IK). Læringsmiljøpolitisk komité (LMPK)
136 ble vedtatt opprettet på landsmøtet i 2014. Mandatet til de politiske komiteene har siden starten av
137 blitt fastsatt av landsstyret og senere sentralstyret.

138 NSO hadde i begynnelsen også ti faglige komiteer. Disse ble valgt av landsstyret for å jobbe med
139 fagspesifikke spørsmål innenfor ulike fagretninger. De faglige komiteene rapporterte til
140 arbeidsutvalget.

141 De faglige komiteene ble erstattet til fordel for fagrådet på landsmøtet i 2017, etter at en evaluering
142 av komiteene viste svakheter med den opprinnelige organiseringen. I dag består fagrådet av NSOs
143 representanter i Universitets- og høgskolerådet (UHR) sine fagstrategiske enheter. Fagrådet får
144 sitt mandat fra sentralstyret, og har en rådgivende rolle overfor arbeidsutvalget.

145 *Arbeidsutvalget*
146 Organiseringen av arbeidsutvalget har stort sett vært uendret siden starten av, både i antall
147 mennesker og titler. Den eneste tittelendringen man har gjort er å endre fra to fagpolitiske
148 ansvarlige til henholdsvis fag- og forskningspolitisk og fag- og læringsmiljøpolitisk ansvarlig.
149 Valgmetoden har også endret seg fra at man kun valgte leder separat, til å velge samtlige verv i
150 arbeidsutvalget separat.

151 *Rapport fra komité for organisasjonsgjennomgang*
152 Bakgrunnen for endringen fra landsstyret til sentralstyret var i stor grad basert på en rapport levert
153 av komité for organisasjonsgjennomgang (KOG), som ble vedtatt opprettet på landsmøtet i 2012. I
154 det følgende vil vi omtale noe av bakgrunnen for endringen fra et landsstyre til et sentralstyre.

155 Vurderingene KOG gjorde for å gå over til et sentralstyre gikk mye ut på sammenhengen mellom
156 organene og oppgavefordeling mellom dem. Fordi landsstyret ble valgt i samskipnadsskretser var
157 det uklart hvem landsstyret svarte til og hvorvidt man var bundet av landsmøtets politikk.
158 Samarbeidet mellom landsstyret og arbeidsutvalg mellom møtene ble oppfattet som ikke-

159 eksisterende og KOG mente da at et sentralstyre vil kunne være mer “på” politisk og mer
160 arbeidende mellom møtene. Et annet moment med et tettere samarbeid mellom sentralstyre og
161 arbeidsutvalg var at man kunne ta avgjørelse kjappere og slippe byråkratiske prosesser før NSO
162 kunne ta plass i den offentlige debatten.

163 Det ble også lagt vekt på at med et landsstyret var arbeidsmengden hos arbeidsutvalget stor og
164 KOG mente da at arbeidsutvalget brukte for mye tid på sakspapirer og andre forberedelser til
165 møtene. Med en annen organisering kunne man frigjøre tid til mer politisk arbeid fremfor
166 sakspapirskrivning og annet administrativt arbeid som tilfaller møtevirksomhet.

167 KOG mente at forutsetningen for at en sentralstyremodell skulle fungere var at de uformelle
168 arenaene mellom møtene fungerte. KOG mente at de uformelle arenaene som høstkonferansen,
169 Avspark og andre arrangement fungerte såpass godt at man fint kunne gjøre endringer i
170 strukturen. Det ville da ikke gå på bekostning av medvirkningen til medlemslag.

171 Konklusjonen var i all hovedsak at NSO ville bli en tydeligere og mer dynamisk organisasjon
172 dersom beslutningsmyndigheten mellom landsmøtene lå hos et landsmøtevalgt organ og ikke hos
173 et organ med samskipnadskretser. Man ville da ha mer tyngde bak vedtakene da sentralstyret
174 svarte til landsmøtet og ikke andre steder som samskipnadskretser og medlemslag. Det er verdt å
175 merke seg at dagens sentralstyremodell skiller seg en del fra modellen som ble skissert i KOG-
176 rapporten. Den kanskje viktigste forskjellen er at rapporten anbefalte at arbeidsutvalget skulle ha
177 stemmerett og være en del av sentralstyret, men landsmøtet valgte heller en modell hvor
178 sentralstyret er overordnet arbeidsutvalget i alle vedtak. Det var også flere andre forslag som blant
179 annet at leder skulle være toårig verv og at landsmøtene annethvert år skulle behandle
180 organisatoriske saker og annethvert år politiske saker.

181 Arbeidsgruppen mener det er høyst relevant å ha med seg vurderingene som ble gjort i KOG-
182 rapporten videre i vårt arbeid, fordi det er et klart dokument på hva man ønsket å oppnå i NSO
183 gjennom endringen fra landsstyre til dagens sentralstyre. Det er formulert en rekke vurderinger
184 rundt hvilke effekter overgangen til et sentralstyre ville ha på organisasjonen. Derfor er det naturlig
185 å vurdere om tiltakene som ble anbefalt i KOG-rapporten hadde den ønskede effekten. KOG
186 rapporten pekte også en del av de samme utfordringene man i dag ser i organisasjonen.

187 **Metode**

188 Arbeidsgruppen har innhentet data gjennom to kvantitative undersøkelser, i tillegg til kvalitative
189 intervjuer, workshop på NSOs høstkonferanse, samt møter med søsterorganisasjoner i Danmark,
190 Finland og Irland. I tillegg er rapporten fra komite for organisasjonsgjennomgang brukt for å gi et
191 innblikk i prosessen med å endre til en sentralstyremodell i NSO.

192 *Kvantitative undersøkelser*

193 De kvantitative undersøkelsene ble sendt ut i to omganger. Den første ble sendt ut i mai og den
194 andre i september 2019. Undersøkelsene hadde lik utforming og ble sendt til personer med
195 tillitsverv i de ulike organene i NSO (arbeidsutvalget, sentralstyret, politiske komiteer,
196 valgkomiteen, kontrollkomiteen, fagrådet og eksterne tillitsvalgte), samt til alle NSOs medlemslag.
197 Den første undersøkelsen ble også sendt til NSOs sekretariat¹.

198 Undersøkelsene som er gjennomført har rettet seg mot både den opplevde og reelle
199 medvirkningen i NSO, samt grad av samarbeid og kontakt mellom de ulike organene. Det er

¹Da de ansatte i NSO var de samme før og etter 1. juli, ble ikke undersøkelsen for dem sendt ut i to omganger.

200 kartlagt hvilke ansvarsområder de ulike organene har og om det er områder det er uklart hvem
201 som har ansvar for. Videre er det undersøkt hvordan de ulike arrangementene i NSO bidrar til
202 opplevd og reell medvirkning, hvordan de ulike rollene ser sine muligheter til medvirkning i de ulike
203 beslutningsorganene i organisasjonen og rammene de ulike organene har for å gjennomføre sitt
204 arbeid. Undersøkelsene er brutt ned på de ulike organene og spørsmålene er tilpasset hvert enkelt
205 organ.

206 Den første undersøkelsen ble sendt ut i mai, helt i slutten av virkeperioden for vervene til de som
207 fikk den tilsendt, med tanke på at de som svarte på undersøkelsen skulle ha mest mulig erfaring å
208 basere svarene sine på Den andre undersøkelsen ble sendt ut i september. Svarprosenten er
209 ganske ulik på de to rundene; den første undersøkelsen har en svarprosent på 22 prosent, mens
210 den andre har en svarprosent på 46 prosent. Det hadde vært ønskelig med en høyere svarprosent
211 på begge undersøkelsene, men arbeidsgruppen mener at svarprosenten er høy nok til å være
212 representativ.

213 *Kvalitative undersøkelser*

214 På NSOs høstkonferanse i 2019 ble det gjennomført en workshop blant deltakerne. På
215 høstkonferansen deltar tillitsvalgte fra alle organer i NSO, samt representanter fra medlemslagene.
216 Under workshopen ble deltakerne delt inn i ti grupper som alle fikk i oppgave å besvare
217 spørsmålet: *Hvordan kan vi omstrukturere organisasjonen slik at alle får mer reell medvirkning?*
218 Deretter presenterte alle gruppene i plenum hva de hadde kommet frem til. Arbeidsgruppen fikk
219 tilsendt notater fra gruppene, og tok i tillegg egne notater fra plenumssesjonen.

220 Det er også gjennomført kvalitative intervjuer med både nåværende og tidligere tillitsvalgte.
221 Arbeidsgruppa har valgt ut intervjuobjekter med den hensikt å få tilstrekkelig innsikt til å kunne
222 svare ut mandatet, og å sikre et bredt innblikk i hvordan organisasjonen opplever at dagens modell
223 fungerer med tanke på styring og medvirkning. I de kvalitative intervjuene har det vært viktig for
224 gruppa å snakke med tillitsvalgte på ulike nivåer i organisasjonen, både i arbeidsutvalget,
225 medlemmer at sittende og tidligere sentralstyre, og medlemmer av komiteer. Og det er tatt hensyn
226 til å intervju personer med bakgrunn fra både små og store medlemslag. Det har også vært viktig
227 for arbeidsgruppa å snakke med tidligere tillitsvalgte som var involvert i prosessen da man gikk fra
228 å ha landsstyre i NSO til dagens modell med sentralstyre.

229 Som tidligere nevnt er *Rapport fra komité for organisasjonsgjennomgang (2013)* benyttet som en
230 del av bakgrunns materialet for arbeidet med denne rapporten.

231 **Presentasjon av empiri**

232 *Møter med søsterorganisasjoner*

233 I henhold til mandatet kunne arbeidsgruppen innhente erfaringer fra lignende organisasjoner i
234 Norge, Norden og/eller Europa. Det er ikke andre organisasjoner i Norge som jobber slik NSO
235 gjør, med alle studenter i høyere utdanning som interessegruppe. Derfor valgte arbeidsgruppen å
236 besøke søsterorganisasjoner fra Irland (USI), Danmark (DSF) og Finland (SYL) basert på at de har
237 en medlemsportefølje som ligner NSOs, i tillegg til at de arbeider på en tilsvarende måte som NSO
238 opp mot nasjonale myndigheter. På denne måten ønsket arbeidsgruppen å få inspirasjon til
239 alternative modeller som fremmer styring og medvirkning i organisasjonene. Under følger en
240 gjennomgang av den organisatoriske strukturen til de tre organisasjonene.

241 *Union of Students in Ireland*

242 Union of Students in Ireland (USI) representerer 374 000 studenter på 39 universiteter og
243 høgskoler i Irland. USI er strukturert slik at det øverste organet er landsmøtet som består av 300
244 delegater fra medlemslagene, og avholdes årlig over fire dager. Landsmøtet vedtar politiske
245 dokumenter som er gjeldende i tre år før de revideres.

246 Landsmøtet velger et arbeidsutvalg som har ansvaret for den daglige driften av organisasjonen.
247 Arbeidsutvalget består av én president, tre visepresidenter som arbeider med
248 medlemslagoppfølging i hver sin region, og seks visepresidenter på hvert sitt politikkområde.

249 USI har et nasjonalt råd som består av én representant for hvert medlemslag. Det avholdes årlig ni
250 møter i det nasjonale rådet. AU rapporterer til det nasjonale rådet, og følger deres bestemmelser.
251 I det nasjonale rådet har hvert medlemslag én stemme, men i krevende saker kan medlemslagene
252 kreve at stemmene skal vektas slik at voteringen blir representativ basert på institusjonenes
253 studenttall. AU er det øverste organet mellom landsmøtene, men forhører seg med lederne i
254 medlemslagene før større beslutninger tas.

255 Av øvrige organer har USI en finanskomiteé som gir økonomiske råd til AU og det nasjonale rådet,
256 og som ser til at økonomien styres på en forsvarlig måte. Det er også en styringskomité for
257 landsmøtet. Denne fungerer som ordstyrere på landsmøtet. De samlede oppgavene til
258 finanskomiteen og styringskomiteen tilsvarer kontrollkomiteen til NSO, som ser over at vedtak fra
259 landsmøtet blir fulgt, at valg og avstemninger går riktig for seg, at økonomireglement og andre
260 reglement følges, og innstiller på godkjenning av regnskap.

261 Den tette kontakten mellom arbeidsutvalget og medlemslagene trekkes frem av USI som en styrke
262 med deres modell. Dette gjør at medlemslagene til enhver tid er oppdatert på sakene som
263 organisasjonen arbeider med. I tillegg trekkes det frem at de tre arbeidsutvalgsmedlemmene, som
264 jobber med medlemslagoppfølging i hver sin region, bidrar til at medlemslagene får konkret støtte
265 og bistand til sakene de jobber med.

266 *Danske Studerendes Fællesråd*

267 Danske Studerendes Fællesråd (DSF) representerer 165 000 studenter fordelt på 17 medlemslag
268 bestående av studentdemokratier fra universiteter og høyskoler i Danmark.

269 Medlemslagene møtes to ganger i året til *Politikkonferanse* som utgjør det høyeste organet i
270 organisasjonen. Politikkonferansene har en annen form enn NSOs landsmøter, fordi de også
271 fungerer som en arena for opplæring og erfaringsutveksling, med workshops og forberedende
272 diskusjoner til de politiske dokumentene som skal opp på neste politikkonferanse. Av praktiske
273 årsaker behandles ikke budsjett og økonomisaker på politikkonferansene. På den ene
274 politikkonferansen velges arbeidsutvalget, som består av fem medlemmer som jobber på fulltid,
275 samt de direktevalgte medlemmene i Landsforum.

276 Det høyeste organet mellom politikkonferansene i DSF er *Landsforum*, som består av
277 arbeidsutvalget, to representanter for hver av de åtte store universitetene, og tre direktevalgte
278 medlemmer. Landsforum diskuterer og legger retningen for prosjektene DSF jobber med og
279 behandler saker fra AU, komiteer og medlemslagene.

280

281 DSF har en komitéstruktur som ligner på den i NSO, men som har noen ulikheter. I tillegg til
282 utdanningspolitisk- og læringsmiljøpolitisk komité og internasjonalt utvalg har de et organisatorisk

283 utvalg som jobber med organisatoriske spørsmål. Alle komiteene/utvalgene, med unntak av
284 internasjonalt utvalg består av representanter fra medlemslagene. Komiteene utvikler politikk og
285 fungerer som en kunnskapsbank og kan fremme saker til *Landsforum*.

286 Arbeidsutvalget og styret i DSF bruker mye tid på å forankre kampanjer de jobber med hos
287 medlemslagene. Medlemslagene som er representert i *Landsforum* blir inkludert i prosessen her,
288 men kampanjer og strategier for politisk arbeid diskuteres også på politikkonferansen der alle
289 medlemslagene møter. Det trekkes frem at det varierer hvor mye de ulike medlemslagene
290 involverer seg i arbeidet til DSF. Det virker imidlertid å være en gjengs oppfatning at
291 medlemslagene involverer seg mer i det nasjonale politiske arbeidet etter at man gikk fra én årlig
292 generalforsamling til dagens modell med to politikkonferanser.

293 *Soumen Ylioppilaskuntien Liitto/Finlands Studentkårers Förbund*

294 Soumen Ylioppilaskuntien Liitto (SYL) representerer omlag 132 000 universitetsstudenter i Finland.
295 Organisasjonen har 14 medlemslag. SYL jobber på nasjonalt nivå som lobbyorganisasjon for
296 finske universitetsstudenter.

297 Landsmøtet, som arrangeres årlig i november, er det øverste organet i SYL. Her møter 170
298 delegater fra medlemslagene. Landsmøtet til SYL fungerer ganske likt som landsmøtet i NSO. Her
299 behandles budsjett, arbeidsplan, endringer i vedtektene og revidering av politikdokumenter
300 (tilsvarende NSOs plattformer). I tillegg velges AU på syv personer. SYL har ikke noe formelt
301 beslutningsorgan mellom landsmøtene, utenom AU.

302 Det arrangeres fem rådgivende samlinger i året, der lederne av medlemslagene møter i tillegg til
303 generalsekretæren. På de rådgivende møtene tar AU opp saker de jobber med og det
304 gjennomføres workshoper for å utvikle ny politikk. Medlemslagslederne gir AU råd i sakene AU
305 jobber med og tar stilling til aktuelle saker ved behov. Det er kutyme for at AU følger de rådene
306 som medlemslagslederne kommer med på samlingene.

307 Dersom det skulle bli fremmet mistillitsforslag mot noen i SYL ville man innkalt til et ekstraordinært
308 landsmøte for å behandle saken, dersom behandlingen ikke kunne vente til det påfølgende
309 ordinære landsmøtet.

310 SYL har én komité som arbeider med SYLs utvikling- og samarbeidsprosjekter i utlandet.
311 Komiteens medlemmer velges av arbeidsutvalget.

312 I likhet med NSO er det debatt i SYL med jevne mellomrom om man først og fremst skal være en
313 organisasjon som jobber for medlemslagene eller en nasjonal lobbyorganisasjon. Dette har
314 spesielt kommet til uttrykk gjennom de minste av medlemslagene, som ønsker mer støtte. På
315 møtet med SYL kom det frem at den tette kontakten mellom medlemslagene og AU gjorde at
316 medlemslagene holdes oppdatert og opplever eierskap til sakene som AU jobber med.

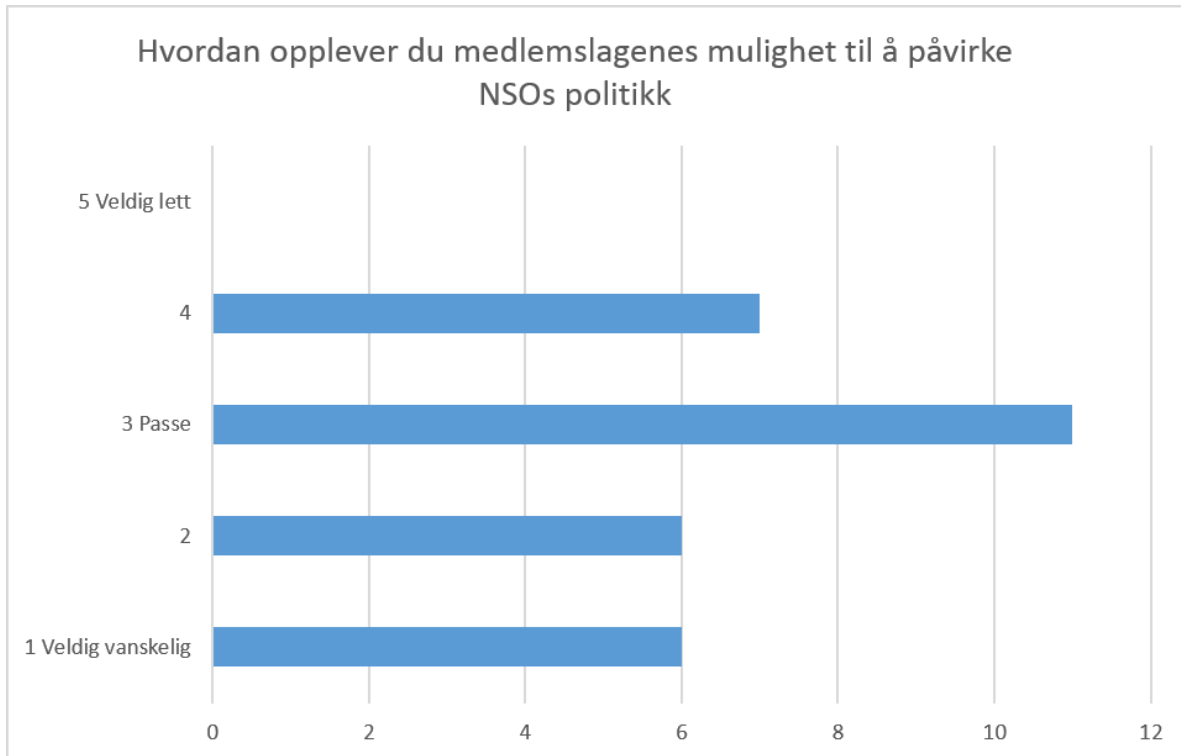
317 **GJENNOMGANG AV HOVEDFUNN**

318 Undersøkelsene som er gjennomført dekker mange områder som berører styring og medvirkning i
319 organisasjonen. Funnene har vært svært verdifulle for gruppens mulighet til å få et bilde av
320 hvordan organisasjonsstrukturen påvirker medlemslag og tillitsvalgte. Arbeidsgruppen mener at
321 funnene har gitt et godt grunnlag for å foreslå endringer. Spesielt gjelder dette strukturer som
322 berører medlemslagenes og de politiske komiteenes grad av medvirkning til NSO.

323 **Medlemslagenes rolle i dagens styringsstruktur**

324 I de kvantitative undersøkelsene som er gjennomført kommer det frem at medlemslagene i hele 40
325 % av besvarelsene opplever at deres muligheter til å påvirke NSOs politikk er litt eller veldig
326 vanskelig. Ingen har oppgitt at de opplever deres mulighet for å påvirke NSOs politikk som veldig
327 lett. Dette er beskrivende for det som kommer frem i undersøkelsen om medlemslagenes
328 muligheter til påvirkning i NSO utenom landsmøtet.

329 **Figur 1: Medlemslagenes opplevelse av mulighet til å påvirke NSOs politikk**

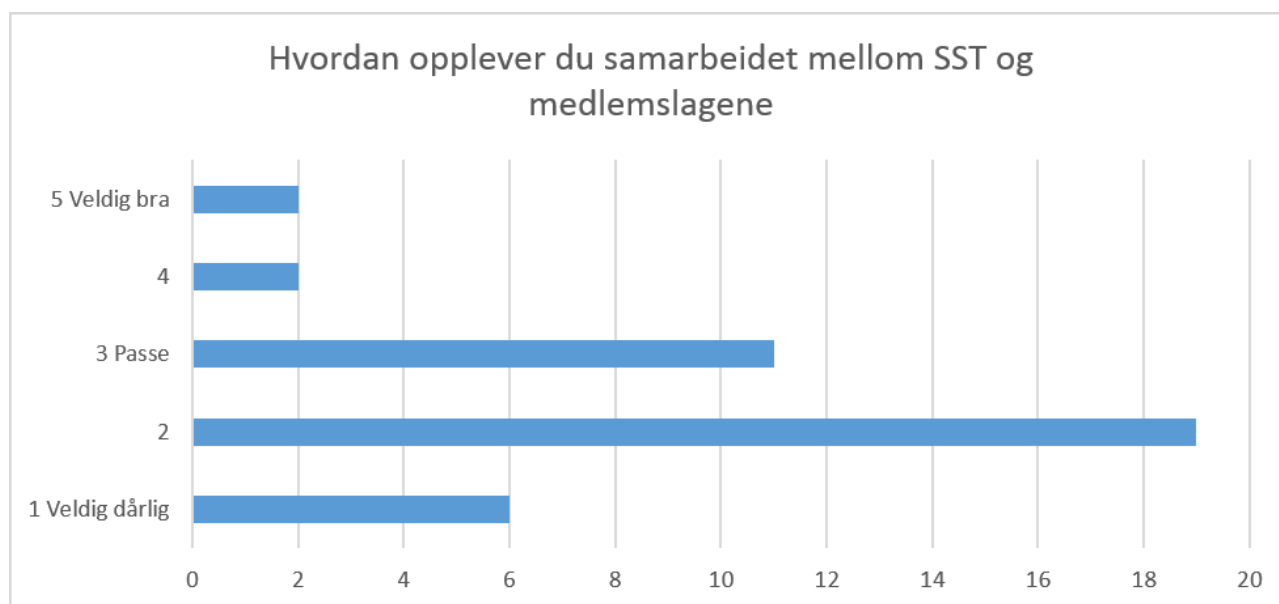
330

331 **Figuren viser medlemslagenes besvarelser fordelt på spørsmålets svaralternativ. I fremstillingen*
332 *er besvarelsene fra begge de kvantitative undersøkelsene slått sammen.*

333 Undersøkelsen viser også at noen av medlemslagene opplever at det er vanskelig å sende inn
334 saker til behandling i SST og til å komme i kontakt med SST, men her er bildet mindre entydig enn
335 medlemslagenes opplevde mulighet til å påvirke NSOs politikk. 30 % av besvarelsene oppgir at
336 det er veldig eller litt vanskelig å komme i kontakt med SST, 40 % mener det er passelig
337 lett/vanskelig å komme i kontakt med SST, mens 30 % mener det er lett eller veldig lett. Når det
338 kommer til muligheten for å sende inn saker til SST ser man den samme tendensen, med 38 %
339 som mener det er veldig vanskelig eller litt vanskelig å få informasjon om eller sende inn saker til
340 behandling i sentralstyret, 28 % mener det er passe vanskelig, mens 34 % mener det er lett eller
341 veldig lett. Forklaringen kan være at det er en stor forskjell mellom NSOs medlemslag når det
342 kommer til deres tilknytning til de personene som sitter i sentralstyret. Enkelte medlemslag har sin
343 leder representert i sentralstyret, mens andre har nylig avgått leder der. Arbeidsgruppen mener at
344 dette kommer til å gi de aktuelle medlemslagene en betydelig sterkere kontakt og
345 påvirkningsmuligheter inn i SST enn for de medlemslagene som ikke har "sine" folk representert i
346 sentralstyret. Dette kommer også frem gjennom fritekstbesvarelsene i et spørsmål om
347 motivasjonen for å stille til sentralstyret i NSO: "[...] Videre er det ikke til å stikke under en stol at
348 tanken om å stille som medlemslagsleder hadde streift meg. Da ville det også være svært
349 strategisk å sitte i SST samtidig. Ikke for å representere medlemslaget i SST, men for å hele tiden
350 ha innsikt i hva NSO driver med som direkte påvirker medlemslagene."

351 Også andre veien, om samarbeidet mellom sentralstyret og medlemslagene, kommer det frem at
352 det er få i sentralstyret som opplever at de har et bra samarbeid med medlemslagene i NSO.

353 **Figur 2: Sentralstyrets opplevelse av samarbeid med medlemslagene**

354

355 **Figuren viser fordelingen av SSTs besvarelser fordelt på spørsmålets svaralternativ. I*
356 *fremstillingen er besvarelsene fra begge de kvantitative undersøkelsene slått sammen.*

357 Dette kan være et tegn på at medlemmene i sentralstyret opplever at den jevnlige kontakten med
358 medlemslagene angående sakene som skal behandles i sentralstyret i liten grad er tilstede.

359 Basert på svarene fra både medlemslagene og sentralstyret er det arbeidsgruppens inntrykk at
360 dagens modell i utilstrekkelig grad involverer medlemslagene i politikikutviklingen og i sakene som
361 behandles av sentralstyret. Dette kommer også til uttrykk i flere av fritekstbesvarelsene i
362 undersøkelsen:

363 - *Modellen med dagens SST er dårlig og fører til at avstanden mellom medlemslag og viktige*
364 *beslutninger blir for stor. Det fører også til at sentrale medlemslag kan oppleve mangel på*
365 *tilhørighet til organisasjonen. At flere medlemslagsledere føler et stort behov for å sitte i*
366 *SST er en mistillit mot denne modellen.*

367

368 - *[...] SST-modellen åpner for flere representanter fra de samme store medlemslagene, noe*
369 *som kan være et hinder fra at flere institusjoner og representanter fra ulike landsdeler blir*
370 *representert. Alle representanter i SST har gode kvaliteter foruten hvilket medlemslag man*
371 *blir valgt inn fra, men det er ikke til å glemme under en stol at det er noe som påvirker oss,*
372 *hva vi har lært, problemene og løsningene vi tidligere har stått ovenfor - og det kan derfor*
373 *være at vi går glipp av viktige stemmer inn i diskusjonene.*

374

375 I fritekstbesvarelsene over kommer et poeng som også har blitt trukket frem i de kvalitative
376 intervjuene som er gjennomført. Dagens sentralstyremodell med landsmøtevalgte medlemmer
377 åpner for en skjevfordeling på grunn av de store medlemslagenes relative styrke i form av
378 stemmer på landsmøtet. Når i tillegg medlemslagene ser at mange viktige beslutninger tas i
379 sentralstyret og ønsker å få "sine" folk inn i organet, vil de største medlemslagene alltid ha større

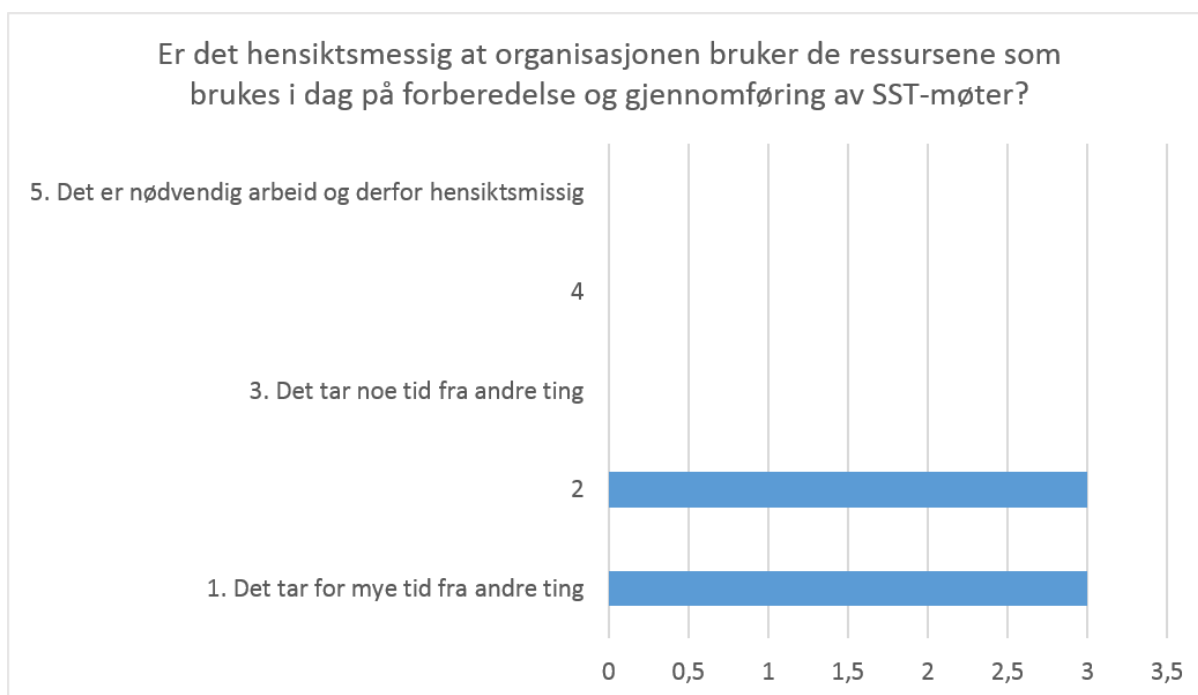
380 muligheter til dette enn de mindre. Dermed kan man miste viktige stemmer fra de mindre
381 medlemslagene i styringen av NSO mellom landsmøtene.

382 Andre trekker frem muligheten for å erstatte dagens sentralstyre med en type landsstyremodell
383 med representanter for medlemslagene i kombinasjon med at AU gis tillit til å fatte raske
384 beslutninger på vegne av organisasjonen.

385 - [...] modell der medlemmene er direkte utpekt av medlemslagene ville gitt oss bredere
386 grunnlag for å vedta politikk, man ofrer likevel noe av den potensielle fleksibiliteten ved et
387 SST, og krever at organisasjonen har større tillit til at AU fatter raske beslutninger.[...]

388 Ressursbruk i arbeidsutvalget og sekretariatet

389 Figur 3: Arbeidsutvalgets opplevelse av ressursbruk ifbm sentralstyret

390

391 *Figuren viser fordelingen av arbeidsutvalgets besvarelser på spørsmålets svaralternativ. Figuren
392 viser resultatene fra undersøkelsen som ble gjennomført i september, da spørsmålet var stilt som
393 et fritekstspørsmål i undersøkelsen fra mai.

394 I undersøkelsene som er gjennomført med arbeidsutvalget i NSO kommer det frem at
395 arbeidskapasiteten som i dag benyttes til forberedelser og gjennomføringen av sentralstyremøter,
396 oppleves som lite hensiktsmessig bruk av tid. Det er en opplevelse av at tid som i dag brukes på
397 sentralstyret, i større grad ville gavnet organisasjonen dersom den ble brukt til lobbyarbeid og
398 medlemslagsoppfølging. Det trekkes også frem at dagens minsteantall på seks sentralstyremøter i
399 året er for høyt, og at man til enkelte sentralstyremøter ikke nødvendigvis har så mange saker å ta
400 opp.

401 Arbeidsutvalgets estimat viser en gjennomsnittlig tidsbruk i forbindelse med forberedelser og
402 gjennomføring av sentralstyremøter på omlag 1,3 årsverk². Dette inkluderer arbeid med å utforme
403 sakspapirer samt forberedelser og deltakelse på drøftings- og innstillingsmøter som avholdes med

² Ett årsverk tilsvarer 1695 arbeidstimer (7.5 timers arbeidsdag, 365 dager, 25 feriedager, 104 helgedager, 10 andre røde dager. $7.5 \cdot (365 - 25 - 104 - 10) = 1695$)

404 AU og sekretariatet i forkant av alle sentralstyremøtene. Det er vanligvis mellom fire og seks
405 drøftings- og innstillingsmøter i forkant av et sentralstyremøte, der hvert av møtene pleier å vare
406 om lag tre timer.

407 Også NSOs sekretariat bruker betydelige ressurser på forberedelser til og gjennomføringen av
408 sentralstyremøter. Dette omfatter utarbeidelse av sakspapirer i samarbeid med AU, drøftings- og
409 innstillingsmøter, praktisk arbeid i forbindelse med sakspapirproduksjon, bestilling av lokaler,
410 overnatting og servering, samt deltakelse på møtene og etterarbeid. Det er vanskelig å tallfeste
411 hvor mye tid sekretariatet sammenlagt bruker på arbeid knyttet til sentralstyremøter, blant annet
412 fordi arbeidet henger tett sammen med øvrig politisk og administrativ aktivitet, men det antas at
413 den totale arbeidsmengden minst tilsvarer et årsverk.

414 **Politiske komiteer: relevans og bruk av arbeidet som utføres**

415 Både i de kvantitative undersøkelsene og de kvalitative intervjuene kommer det frem elementer
416 ved dagens ordning for de politiske komiteene som er verdt videre diskusjon. I de kvantitative
417 undersøkelsen har vi blant annet spurt medlemmene av de politiske komiteene om deres
418 opplevelse av komiteenes rolle i NSO. Her kommer det frem flere ting. Blant annet opplever hele
419 60 % av de spurte fra komiteene at de i liten eller veldig liten grad opplever å kunne påvirke
420 komiteens mandat, mot 30 % som opplevde at de i stor eller veldig stor grad opplever å kunne det.
421 Når det kommer til medlemmenes opplevelse av å kunne gjøre nødvendige justeringer av
422 mandatet i løpet av perioden, mener 58 % at de i liten eller veldig liten grad har muligheten til
423 dette, mens 16 % mener de i stor eller veldig stor grad har denne muligheten. Dette kommer også
424 frem i fritekstbesvarelsene:

425 - *Det er merkelig at SST overprøver konkrete anbefalinger fra komiteen når det kommer til*
426 *nytt mandat. Komiteene har erfaring og kan vurdere hvor stor arbeidsmengde et mandat vil*
427 *ha. SST overvurderer kapasiteten til komiteene som gir dårlige resultat på det de skal*
428 *levere.*
429

430 I undersøkelsen fritekstspørsmål kommer det også frem at dagens modell der det er
431 sentralstyret som både vedtar mandatene og som komiteene rapporterer til, fører til at komiteene
432 er koblet fra det organet som jobber med de fagområdene komiteene jobber med til daglig:
433

434 - *Det bør være en tettere sammenheng mellom komiteene og SST/AU. Føler ofte at*
435 *komiteene har vært litt på siden av organisasjonen som arbeider med sitt uten egentlig å*
436 *være integrert del av organisasjonen. Det må være klart hva man skal bruke komiteens*
437 *mandat til videre for jeg sitter på en følelse av at AU/SST legger ting i en skuff.*

438 **DRØFTING AV DAGENS SITUASJON**

439 **Medlemslagene**

440 Medlemslagene er de lokale studentdemokratiene som er medlemmer i NSO. Per 06.11.2019 er
441 det 30 medlemslag som til sammen har om lag 240 000 studenter. Medlemslagene har formell
442 medvirkning i organisasjonen gjennom at de utgjør delegatene på landsmøtet (LM). På denne
443 måten har medlemslagene øverste myndighet i organisasjonen ved at de velger medlemmer til de
444 styrende organene, og vedtar NSOs øverste dokumenter på landsmøtet.

445 Det mest gjennomgående funnet er at det er behov for mer medvirkning for medlemslagene i
446 organisasjonens beslutningsprosesser mellom landsmøtene. Slik organiseringen er i dag er ikke
447 medlemslagene sikret noen formell medvirkningsmulighet utover landsmøtet, med unntak av at de
448 har mulighet til å melde inn saker til SST. Frem til 2013 hadde man et landsstyre som øverste
449 vedtaksorgan mellom landsmøtene. Her var medlemslagenes formelle medvirkning i større sikret
450 ved at de gjennom samskipnadskretsene utgjorde delegatene i landsstyret.³

451 I KOG-rapporten begrunnes endringen fra et landsstyre til et sentralstyre med at medlemslagenes
452 medvirkning er bedre sikret gjennom andre møtearenaer. Gjennom formelle og uformelle
453 samlinger skulle det bli anledning for medlemslagene å komme med innspill. På denne måten
454 skulle organisasjonen og politikken utviklet seg i samsvar med medlemslagenes ønsker. Det var
455 også pekt på at siden SST ble valgt av LM kunne sentralstyret fungere som medlemslagenes
456 representative forsamling mellom landsmøtene, i motsetning til landsstyret hvor delegatene
457 representerte en samskipnadskrets. Arbeidsgruppen mener imidlertid at organisasjonen i liten grad
458 betrakter sentralstyret som en forlengelse av medlemslagene. Basert på undersøkelsene kan vi
459 heller ikke se at NSOs arrangementer, ut over landsmøtet, i nevneverdig grad bidrar til økt
460 opplevelse av medvirkning av medlemslagene. Dermed har to av argumentene i KOG-rapporten
461 for sikring av medlemslagenes medvirkning ikke har hatt den ønskede effekten.

462 Videre peker medlemslagene på et større ønske om medvirkning, fordi en majoritet av
463 medlemslagene føler de har for liten reell medvirkning i dag. Landsmøtet scorer høyt på
464 medvirkning hos medlemslagene, men flere trekker også frem sentralstyremøtene som viktige
465 arenaer for medvirkning blant medlemslagene, selv om den opplevde graden av medvirkning her
466 er lav. De oppgir videre at de synes avstanden mellom dem og SST og AU er for stor, og føler seg
467 således lite inkludert i organisasjonen.

468 Arrangementer som høstkonferansen, avspark og ledersamlinger er godt likt blant
469 medlemslagene. De oppgir at disse arrangementene fører dem nærmere NSO, og muligheten til å
470 diskutere politikk og aktuelle saker er spennende, men at de ikke oppleves som arenaer for
471 medvirkning på samme måte som landsmøtet eller sentralstyret.

472 **Landsmøtet**

473 Landsmøtet er NSOs øverste organ. Landsmøtet arrangeres én gang i året, og består av delegater
474 fra alle medlemslag. Landsmøtet vedtar styrende politikk som handlingsplan, rammebudsjett og
475 politiske plattformer. I tillegg velges medlemmer til AU, SST og politiske- og organisatoriske
476 komiteer av landsmøtet. Landsmøtet er også det eneste organet som kan endre vedtektene til
477 NSO. Landsmøtet består av 181 delegater, der antall delegater beregnes ut fra antall studenter
478 ved medlemslagene. Det er SST som innstiller på de fleste sakene til landsmøtet.

479 Med bakgrunn i de undersøkelsene vi har gjennomført er arbeidsgruppens oppfatning at
480 landsmøtet er velfungerende i sin nåværende form. Landsmøtet har flere vedtektsfestede
481 oppgaver, og er organisasjonens øverste organ. Med dagens organisering er dette det eneste
482 organet i NSO der medlemslagene har mulighet til å formelt påvirke politikk. I undersøkelsene
483 arbeidsgruppa har gjennomført trekkes landsmøtet frem som den viktigste medvirkningsarenaen
484 blant alle som har deltatt i undersøkelsene.

³ Representantene til landsstyret ble valgt gjennom samskipnadskretsene og ikke medlemslagene. På grunn av fordelingsnøkkelen mellom kretsene var det heller ikke plass til representasjon fra alle medlemslagene. Med andre ord måtte de store institusjonene i kretsene også representere institusjonene som var for små til å få representasjon.

485 Tilbakemeldingene arbeidsgruppa har fått om landsmøtet, omhandler i hovedsak at landsmøtet
486 fungerer bra slik det er lagt opp i dag. Enkelte trekker frem at det til tider kan være langdrygt og
487 preget av mange tunge saker. Dette gjelder særlig for de som er nye på landsmøtet og i NSO,
488 samt delegater fra mindre medlemslag. Å sikre god informasjon om sakene som behandles er
489 nødvendig for at alle som skal være med på å fatte beslutninger er tilstrekkelig opplyst når man går
490 til vedtak. Flere respondenter har pekt på at formøter til landsmøtet er en god arena for mer innsikt
491 i sakene, noe som i dag allerede blir gjennomført med et felles formøte i forkant av landsmøtet. I
492 tillegg er det viktig å sørge for god informasjon til delegasjonene i forkant av landsmøtet, samt
493 tydelig og god gjennomføring av landsmøtene.

494 Delegater og medlemslag svarer at de opplever en større mulighet for medvirkning på landsmøter
495 enn i andre organer i organisasjonen. Dette er sannsynligvis fordi medlemslagene utgjør alle
496 delegatene på landsmøtet. Medlemslagene er representert på landsmøtet ut i fra antall studenter
497 som tilhører medlemslaget. Arbeidsgruppen har ikke mottatt noen signaler om at dagens fordeling
498 oppleves som urettferdig eller er lite hensiktsmessig. Dagens løsning for delegatfordelingen på
499 landsmøte anser arbeidsgruppen som rettferdig fordi den sikrer en proporsjonal riktig
500 representasjon med tanke på studenttall ved hver enkelt institusjon. Samtidig så er alle
501 medlemslagene representert fordi samtlige medlemslag er sikret minimum én delegat.

502 Arbeidsgruppen har med bakgrunn i tilbakemeldinger ikke vurdert å endre delegatfordeling på
503 landsmøtet. Arbeidsgruppen har ikke tatt stilling til eventuelle endringer i forbindelse med
504 landsmøtet, da det har kommet frem i undersøkelsene at landsmøtet i all hovedsak fungerer godt i
505 dag både med tanke på antall saker og lengde.

506 **Sentralstyret**

507 SST velges av NSOs landsmøte og er organisasjonens øverste vedtaksorgan mellom
508 landsmøtene. SST består i dag av 13 representanter og fem rangerte varaer. SSTs oppgaver,
509 myndighet og møter er per perioden 2019/2020 regulert av kapittel 5 i NSOs vedtekter. Her
510 kommer det blant annet frem at SST skal vedta dokumenter underordnet vedtak gjort av
511 landsmøtet, herav økonomi - og miljøreglementet, spesifisert budsjett og mandat for komiteene.
512 SST kan også vedta politiske dokumenter for å utfylle NSOs eksisterende politikk. Videre skal SST
513 vedta NSOs statsbudsjett -og valgprioriteringer, og kan vedta andre politiske strategier,
514 resolusjoner og høringsvar, rutiner og retningslinjer, valg av studentrepresentanter til
515 fagstrategiske enheter i UHR og valg av vedtektskomiteen. Dette innebærer at med unntak av valg
516 til AU, NSOs politiske komiteer og valgkomiteen, revidering av de politiske plattformene,
517 rammebudsjett og vedtektene kan SST fatte vedtak på lik linje med LM.

518 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjort kommer det frem at det er forholdsvis stor enighet i
519 organisasjonen om ansvarsfordelingen mellom de sentralstyret og de andre organene i NSO. Men
520 det har kommet frem noen momenter vedrørende sentralstyret sin beslutningsmyndighet som er
521 verdt å trekke frem. Her kommer det blant annet frem at grenseoppgangen mellom sentralstyret og
522 arbeidsutvalget bør klargjøres. Nærmere bestemt at SST ikke bør behandle og diskutere saker
523 som kan anses som interne anliggende for arbeidsutvalget og kontoret, men at SST bør
524 konsentrere seg om de politiske sakene til NSO. Sentralstyret trekker frem avspark og
525 høstkonferansen som viktige møteplasser for medvirkning i organisasjonen, spesielt med tanke på
526 opplæring og utvikling av ny politikk. Som det øverste organet mellom landsmøtene i NSO,
527 kommer det frem i undersøkelsene at både forventningene til medvirkning og den opplevde
528 medvirkningen til sentralstyret er høy i dagens modell.

529 Mandatet til arbeidsgruppen har blant annet vært å se på hvordan overgangen fra et landsstyre til
530 sentralstyre har påvirket reell og opplevd medvirkning i organisasjonen. Det er stilt flere spørsmål
531 om sentralstyret, og her har det kommet mange utfyllende tilbakemeldinger fra respondentene,
532 inkludert i fritekstbesvarelsene.

533 Det er interessant å se på forskjellen mellom hva forrige SST inneværende SST mener om SST.
534 Mens de som har sittet ett år i SST mener at organet i mindre grad fungerer godt nok, mener
535 nåværende SST i større grad at organet er optimalt mellom landsmøtene. Vi vet ikke hva
536 forskjellen skyldes, men det er et interessant funn. Det er også interessant at det trekkes frem av
537 SST-medlemmer at man opplever det som viktig å sitte i SST med tanke på vervet man har i
538 medlemslag. Dette kan være et uttrykk for at medlemslagene har et ønske om å være med på å
539 medvirke til organisasjonen mellom landsmøtene, og at dette gjøres gjennom å stille til valg i SST.

540 Blant de som har sitt daglige arbeid på NSO sitt kontor kommer det frem en tvil om SST er det
541 rette organet for organisasjonen mellom landsmøtene. Sekretariatet er svært entydige i sine
542 tilbakemeldinger. Forberedelsene og arbeidet som gjøres i forbindelse med sentralstyret tar mye
543 tid for arbeidsutvalget og sekretariatet. Samtidig er det en opplevelse av at det ikke er samsvar
544 mellom ressursene som legges ned i dette og nytten det har for organisasjonens kjernevirksomhet;
545 politisk lobbyarbeid og aktivitet rettet mot medlemslagene.

546 KOG-rapporten argumenterer for at SST vil skape et organ som var mer politisk frempå, ved bedre
547 og mer effektivt samarbeid, ved at SST jobber direkte på mandat fra landsmøtet. Det kom frem i
548 rapporten at det var utfordringer med uformelle begrensninger i AUs handlingsrom og at det med
549 et LM-valgt SST ville gi AU et større handlingsrom med mulighet til å prioritere politiske prosesser.
550 Funnene arbeidsgruppen har gjort tyder på at dette ikke har skjedd.

551 *Arbeidsutvalget*

552 Arbeidsutvalget har ansvaret for den daglige driften av NSO og er den politiske ledelsen av
553 organisasjonen. Arbeidsutvalget styrer arbeidet sitt hovedsakelig ut i fra handlingsplanen og
554 politikk vedtatt av landsmøtet og sentralstyret. Alle i arbeidsutvalget jobber på fulltid for NSO, og
555 har kontorsted i NSOs lokaler i Oslo. Totalt sitter det seks personer i AU, samtlige er valgt av
556 landsmøtet.

557 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det en forholdsvis stor enighet om
558 ansvarsfordelingen mellom arbeidsutvalget og de øvrige organene i NSO. Det kommer blant annet
559 frem at AU bør vedta møteplan for SST når AU tiltrer i juli, i stedet for dagens modell der SST gjør
560 dette på første møte etter sommeren. Det kommer også frem i en besvarelse at AU bør gis
561 fullmakt av landsmøtet til å fatte enkelte vedtak som i dag gjøres i sentralstyret for å effektivisere
562 og rendyrke SST som politisk organ.

563 Både nåværende og tidligere AU-medlemmer har pekt på at arbeidet som kreves for å forberede
564 SST-møter er svært tidkrevende. De mener det tar for mye tid sammenlignet med nytten man får
565 igjen av møtene, og den tiden man bruker på forberedelser går på bekostning av andre
566 arbeidsområder. Flere peker på at dette er til hinder for lobbyarbeid opp mot politiske partier og
567 andre organisasjoner som NSO har interesse av å jobbe med. Det blir også trukket frem at dette
568 arbeidet går på bekostning av medlemslagsoppfølging. AU har selv estimert at de tilsammen
569 bruker 1,3 årsverk til arbeidsoppgavene de har knyttet til SST.

570 Flere peker på at oppfølging av medlemslagene i hovedvekt bør tillegges sekretariatet. Dette
571 nevnes av flere, inkludert personer som ikke har vært med i NSO AU tidligere. Man er opptatt av at

572 AU fremdeles jobber opp mot medlemslagene, har kontakt med dem og reiser rundt, men det
573 meste av den daglige oppfølgingen skal ligge hos sekretariatet. Begrunnelsen for dette er å sikre
574 kontinuitet og kompetanse i oppfølgingen av medlemslagene. Dette er en tanke som
575 arbeidsgruppen synes er interessant, men avhenger at sekretariatet får flere ressurser enn dagens
576 situasjon tillater.

577 Videre mener både nåværende og tidligere arbeidsutvalg at samarbeidet innad i AU fungerer fint
578 og at organiseringen dem imellom er fornuftig. De anser ikke interne arbeidsfordelingen som
579 hemmende for det daglige virket i organisasjonen. Arbeidsgruppen har derfor ikke lagt vekt på den
580 interne organiseringen til AU.

581 *Politiske komiteer*

582 Politiske komiteer skal jobbe med spesifikke politikkområder. Disse velges av landsmøtet, og får
583 sitt mandat fra sentralstyret. De fire politiske komiteene er velferds- og likestillingspolitisk komité
584 (VLPK), fag- og forskningspolitisk komité (FFPK), læringsmiljøpolitisk komité (LMPK) og
585 internasjonal komité (IK). Komiteene rapporterer til sentralstyret.

586 Tilbakemeldingene vi har fått knyttet til de politiske komiteene går i all hovedsak ut på at opplever
587 å være litt frakoblet resten av organisasjonen. I tillegg er det kommet tilbakemeldinger om at
588 mandatet ikke alltid henger så godt sammen med handlingsplanen som er vedtatt på landsmøtet.
589 Ofte føler komiteene at arbeidet de legger ned ikke kommer til nytte, og ressursene komiteene
590 innehar ikke blir brukt til politikutvikling innenfor det enkelte politikkområde.

591 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjort kommer det frem at det er forholdsvis stor enighet i
592 organisasjonen om ansvarsfordelingen mellom de politiske komiteene og de andre organene i
593 NSO. Men det kommer også frem at dagens modell for de politiske komiteene ikke er optimal.
594 Blant annet opplever medlemmene av de politiske komiteene at de har liten mulighet til å påvirke
595 eget mandat og til å gjøre nødvendige endringer i mandatet i løpet av perioden, dette bidrar til å
596 svekke de politiske komiteenes opplevde medvirkning i organisasjonen. I tillegg er det flere som
597 trekker frem at de politiske komiteene bør gis myndighet til å innstille til landsmøtet på politiske
598 plattformer innenfor deres fagfelt. Arbeidsgruppen ser på dette ønsket som et uttrykk for at
599 komiteene ønsker at arbeidet deres i større grad skal brukes aktivt. I tillegg til landsmøtet og
600 sentralstyremøter trekker medlemmer av de politiske komiteene frem høstkonferansen og
601 ledersamlingene som viktige arenaer for medvirkning i NSO.

602 I dag er det sentralstyret som vedtar mandat for hver av de politiske komiteene. Mandatene sier
603 hva komiteen skal jobbe med og levere på i den påfølgende perioden. Komiteene rapporterer på
604 sitt arbeid til hvert sentralstyremøte. På denne måten de formelle strukturene rundt komiteenes
605 arbeid koblet fra det organet som til daglig jobber med de politikkområdene komiteene jobber med,
606 nemlig arbeidsutvalget.

607 **Øvrige komiteer**

608 *Valgkomiteen (VK)*

609 Valgkomiteens hovedoppgave er å finne og innstille på kandidater til tillitsverv i NSO. Komiteen
610 innstiller på kandidater til arbeidsutvalget, sentralstyret, ledere for de politiske komiteene,
611 vedtektskomiteen, leder for prinsippprogramkomiteen, kontrollkomiteen, samt medlemmer til NSO
612 sitt fagråd.

613 Landsmøtet velger fem personer til valgkomiteen, inkludert leder.

614 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det en forholdsvis stor enighet om
615 ansvarsfordelingen mellom valgkomiteen og de øvrige organene i NSO. Men enkelte opplever at
616 valgkomiteen har for stor frihet til å legge opp prosessen for innstilling av kandidater og at det er
617 ønskelig med en diskusjon om og forankring av hvordan denne prosessen skal legges opp i
618 organisasjonen.

619 Arbeidsgruppens vurdering er at valgkomiteen fungerer godt og bør videreføres i sin nåværende
620 form.

621 *Kontrollkomiteen (KK)*

622 Kontrollkomiteens hovedoppgave er å sikre at organisasjonen drives etter gjeldende
623 styringsdokumenter, inkludert vedtekter og prinsippprogram. Komiteen har møteplikt på landsmøtet
624 og er til stede på sentralstyrets møter.

625 Kontrollkomiteens medlemmer sitter i to perioder og landsmøte velger hvert år to medlemmer slik
626 at det er overlapp mellom periodene. I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det
627 enighet om ansvarsfordelingen mellom kontrollkomiteen og de øvrige organene i NSO.

628 Arbeidsgruppens vurdering er at kontrollkomiteen fungerer godt og bør videreføres i sin
629 nåværende form.

630 *Vedtektskomiteen (VTK)*

631 Vedtektskomiteen behandler innkomne endringsforslag til NSOs vedtekter, og innstiller til
632 landsmøtet. Vedtektskomiteen møtes for å drøfte og innstille på innkomne endringsforslag til
633 vedtektene. I tillegg deltar vedtektskomiteen på landsmøtet for å presentere sin innstilling til
634 endringsforslagene.

635 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det enighet om ansvarsfordelingen mellom
636 vedtektskomiteen og de øvrige organene i NSO.

637 Arbeidsgruppens vurdering er at vedtektskomiteen fungerer godt og bør videreføres i sin
638 nåværende form.

639 *Prinsippprogramkomiteen (PPK)*

640 Prinsippprogramkomiteen utarbeider forslag til revidert prinsippprogram for NSO. Landsmøtet velger
641 ordinært en prinsippprogramkomité hvert tredje år. Komiteen utarbeider endringsforslag til gjeldende
642 prinsippprogram, og innstiller direkte til landsmøtet.

643 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det enighet om ansvarsfordelingen mellom
644 prinsippprogramkomiteen og de øvrige organene i NSO.

645 Arbeidsgruppens vurdering er at prinsippprogramkomiteen fungerer godt og bør videreføres i sin
646 nåværende form.

647 *Fagrådet*

648 NSO sitt fagråd består av alle studentrepresentantene i de fagstrategiske enhetene i Universitets -
649 og høgskolerådet (UHR). Fagrådet er rådgivende overfor NSO i fagspesifikke spørsmål, og skal
650 høres i saker som angår deres ansvarsområde.

651 Sentralstyret vedtar mandat, som beskriver hva fagrådet skal jobbe med i løpet av perioden.
652 Arbeidsutvalget kaller inn til felles møter med fagrådet.

653 I undersøkelsene arbeidsgruppa har gjennomført er det enighet om ansvarsfordelingen mellom
654 fagrådet og de øvrige organene i NSO. Arbeidsgruppens vurdering er at fagrådet fungerer godt og
655 bør videreføres i sin nåværende form.

656 *Sekretariatet*

657 Sekretariatet består i dag av 9,3 årsverk fordelt på ti personer. Sekretariatet består av
658 sekretariatsleder, administrasjonskonsulent, økonomikonsulent, IT- konsulent, kontomedarbeider
659 (30%), kommunikasjonsrådgiver, organisasjonsrådgiver og tre politiske rådgivere innenfor ulike
660 fagområder.

661 **FORSLAG TIL STRUKTURELLE ENDRINGER**

662 Basert på funnene i undersøkelsene har arbeidsgruppen utarbeidet tre alternative modeller for
663 strukturell endring. Formålet med modellene er å gi alle ledd av organisasjonen større grad av reell
664 medvirkning. I tillegg er det en målsetning at de foreslåtte endringene skal styrke organisasjonens
665 evne til politisk påvirkning.

666 **Alternative modeller**

667 *Modell 1 - landsråd*

668 Landsrådet består av én representant fra alle medlemslagene i NSO, i form av leder eller den i
669 styret som er ansvarlig for medlemslagets kontakt med NSO.

670 Gjennom landsrådet skal arbeidsutvalget konsultere medlemslagene i større saker som er viktig
671 for studentene. Landsrådet fungerer også som en arena for medlemslagene hvor de kan utveksle
672 erfaringer og samarbeide om felles saker.

673 Arbeidsutvalget samler landsrådet minimum fire ganger i året.

674 Med dagens sentralstyremodell skjer medlemslagenes innflytelse på organisasjonen hovedsakelig
675 én gang i året gjennom landsmøtet. I landsrådet skal NSOs politikk derimot utvikles gjennom
676 medlemslagenes kontinuerlige bidrag og innflytelse. Landsrådet skal være en åpen arena som
677 inkluderer større deler av organisasjonen og gir rom for medlemslagene å gi og få råd til
678 arbeidsutvalget og hverandre.

679 I motsetning til dagens sentralstyre er landsrådet ikke et vedtaksorgan i ordinære saker. I dag er
680 det sentralstyret som innstiller til landsmøtet, etter innstilling fra arbeidsutvalget. Med denne
681 modellen er det derimot arbeidsutvalget som innstiller og legger frem saker til landsmøtet basert
682 på høringer og innspill fra medlemslagene gjennom landsrådet.

683 Fordi landsrådet ikke blir et vedtaksorgan skal ikke arbeidsutvalget utarbeide og innstille på
684 formaliserte saksdokumenter til møtene. Derimot kan det arrangeres for eksempel politiske
685 debatter, opplæring, innledninger og workshops på samlingene.

686 Det anbefales at arbeidsutvalget gjennomfører valgene som i dag gjennomføres av sentralstyret.
687 Det vil si valg av vedtektskomiteen og representantene til de fagstrategiske enhetene i
688 Universitets- og høgskolerådet.

689 Som med dagens sentralstyre anbefales det at landsrådet fatter vedtak i eventuelle mistillitssaker,
690 fordi, det blir uforholdsmessig ressurskrevende å arrangere ekstraordinære landsmøter i slike
691 saker. Da gjøres vedtak med $\frac{3}{4}$ flertall, uten vekting av stemmer.

692 I tillegg til å styrke medlemslagenes innflytelse og medvirkning, ønsker arbeidsgruppen også at
693 arbeidet til de politiske komiteene skal knyttes tettere til arbeidsutvalgets daglige politiske arbeid.
694 Det kan oppnås gjennom at dagens mandat erstattes av en fremdriftsplan som hver komité
695 utarbeider i samarbeid med arbeidsutvalget. Formålet til fremdriftsplanen skal være å nå målene i
696 handlingsplanen. Planen kan justeres fortløpende i perioden, etterhvert som komiteene og
697 arbeidsutvalget ser behov for det.

698 Forberedelser av formelle diskusjons-, orienterings- og vedtakssaker til sentralstyremøtene utgjør i
699 dag en uforholdsmessig stor arbeidsbelastning på arbeidsutvalget og sekretariatet. Tiden som
700 brukes på å forberede og gjennomføre sentralstyremøter er tid som ikke brukes til å prioritere
701 medlemslagene eller politisk påvirkningsarbeid.

702 Det kreves imidlertid også tid av medlemslagene for at de skal delta på samlinger for landsrådet.
703 For at medlemslagenes bidrag til landsrådet ikke skal være uforholdsmessig ressurskrevende,
704 benyttes mest mulig tid på saker som er viktige for medlemslagene, og minst mulig tid på saker
705 som arbeidsutvalget kan fatte vedtak i.

706 Med representasjon fra alle medlemslagene estimeres det en årlig kostnad på kr 500 000, kontra
707 590 000 som det er budsjettert med for sentralstyremøter i 2020.

708 Arbeidsgruppen mener at modell 1 gir medlemslagene og de politiske komiteene vesentlig større
709 medvirkning enn dagens sentralstyremodell, hvor de politiske prosessene i mindre grad skjer
710 gjennom formaliserte møter og vedtak og i større grad gjennom kontinuerlig dialog og samarbeid.

711

712 *Modell 2 - landsstyre*

713 Tilsvarende som i modellen med landsråd, består landsstyret av én representant fra alle
 714 medlemslagene i NSO, i form av leder eller den i styret som er ansvarlig for medlemslagets
 715 kontakt med NSO.

716 I motsetning til landsrådet er landsstyret et vedtaksorgan i tillegg til å fungere som en arena for
 717 medlemslagene hvor de kan utveksle erfaringer og samarbeide om felles saker.

718 Arbeidsutvalget samler landsstyret tre-fire ganger i året.

719 I likhet med modell 1 skaper landsstyremodellen en tettere kobling mellom medlemslagene og
720 arbeidsutvalget. I og med at landsstyret likevel er en formell møtearena tror arbeidsgruppen at
721 dette kommer til å hemme landsstyrets funksjon som åpen arena for samarbeid, råd og
722 medvirkning.

723 Tilsvarende som med dagens sentralstyre fatter landsstyret vedtak om statsbudsjettprioriteringer,
724 valgprioriteringer, spesifisert budsjett, politiske dokumenter og økonomi- og miljøreglement. I
725 tillegg kan landsstyret vedta resolusjoner/uttalelser, retningslinjer og rutiner.

726 Hver av landsstyrets medlemmer har i utgangspunktet én stemme hver, og alle ordinære vedtak
727 fattes med $\frac{2}{3}$ -flertall. Om dette ikke oppnås gjennomføres en andre stemmerunde der vedtak fattes
728 etter alminnelig flertall, og stemmene vektet etter delegatfordelingen på landsmøtet inneværende
729 år.

730 I dag er det sentralstyret som innstiller til landsmøtet, etter innstilling fra arbeidsutvalget.
731 Tilsvarende som med modell 1 er det også med modell 2 arbeidsutvalget som innstiller og legger
732 frem saker til landsmøtet basert på høringer og innspill fra medlemslagene gjennom landsstyret.

733 Fordi landsstyret ikke skal innstille til landsmøtet skal arbeidsutvalget utarbeide og innstille på
734 færre formaliserte saksdokumenter til møtene. Som med modell 1 frigjør dette noen ressurser som
735 kan brukes for eksempel på politiske debatter, opplæring, innledninger og workshops.

736 Tilsvarende som med modell 1 anbefales det at arbeidsutvalget gjennomfører valgene som i dag
737 gjennomføres av sentralstyret. Det vil si valg av vedtektskomiteen og representantene til de
738 fagstrategiske enhetene i Universitets- og høgskolerådet.

739 Som med dagens sentralstyre anbefales det at landsstyret fatter vedtak i eventuelle mistillitssaker,
740 fordi det blir uforholdsmessig ressurskrevende å arrangere ekstraordinære landsmøter i slike
741 saker. Tilsvarende som med modell 1 gjøres da vedtak med $\frac{3}{4}$ flertall, uten vektning av stemmer.

742 For de politiske komiteene anbefaler arbeidsgruppen samme løsning som i modell 1, hvor det ikke
743 vedtas et mandat, og komiteene heller jobber utfra en fremdriftsplan som justeres fortløpende i
744 samråd med arbeidsutvalget.

745 Sammenlignet med dagens sentralstyremodell trenger arbeidsutvalget og sekretariatet å bruke
746 noe mindre tid på saksforberedelser til sentralstyret, ettersom arbeidsutvalget innstiller direkte til
747 landsmøtet. Det innebærer imidlertid merarbeid å forberede vedtakssaker til landsstyret,
748 sammenlignet med modell 1.

749 Med representasjon fra alle medlemslagene estimeres det en årlig kostnad på kr 550 000, kontra
750 590 000 som det er budsjettert med for sentralstyremøter i 2020.

751 Arbeidsgruppen mener at modell 2 gir medlemslagene og de politiske komiteene større
752 medvirkning enn dagens sentralstyremodell, hvor de politiske prosessene i noe mindre grad skjer
753 gjennom formaliserte møter og vedtak og i noe større grad gjennom kontinuerlig dialog og
754 samarbeid.

755 Fordelen med modell 1 fremfor modell 2 er at den innebærer en vesentlig mindre arbeidsmengde
756 for medlemslagene, arbeidsutvalget og sekretariatet, som også frigjør tid og ressurser til å
757 prioritere samarbeid og dialog fremfor formalisert møtevirksomhet og saksbehandling.

758 Modell 1 er også vesentlig mindre ressurskrevende enn modell 2 med tanke på å forberede og
 759 utarbeide sakspapirer. Skulle en velge en landsstyremodell må vi fortsatt ha en formell
 760 møtstruktur med sakspapirer, ordstyrere og votering, slik vi i dag har med sentralstyret.
 761 Arbeidsgruppen anbefaler derfor modell 1 fremfor modell 2.

762

763 *Modell 3 - sentralstyre*

764 Modellen tilsvarer dagens sentralstyre, med unntak av at det arrangeres fire i stedet for seks årlige
 765 møter, og medlemslagene gis forslagsrett i alle saker. Forslag fra medlemslagene må imidlertid
 766 forhåndsinnsendes ettersom forslag ikke kan fremmes i møtet uten å være fysisk til stede.

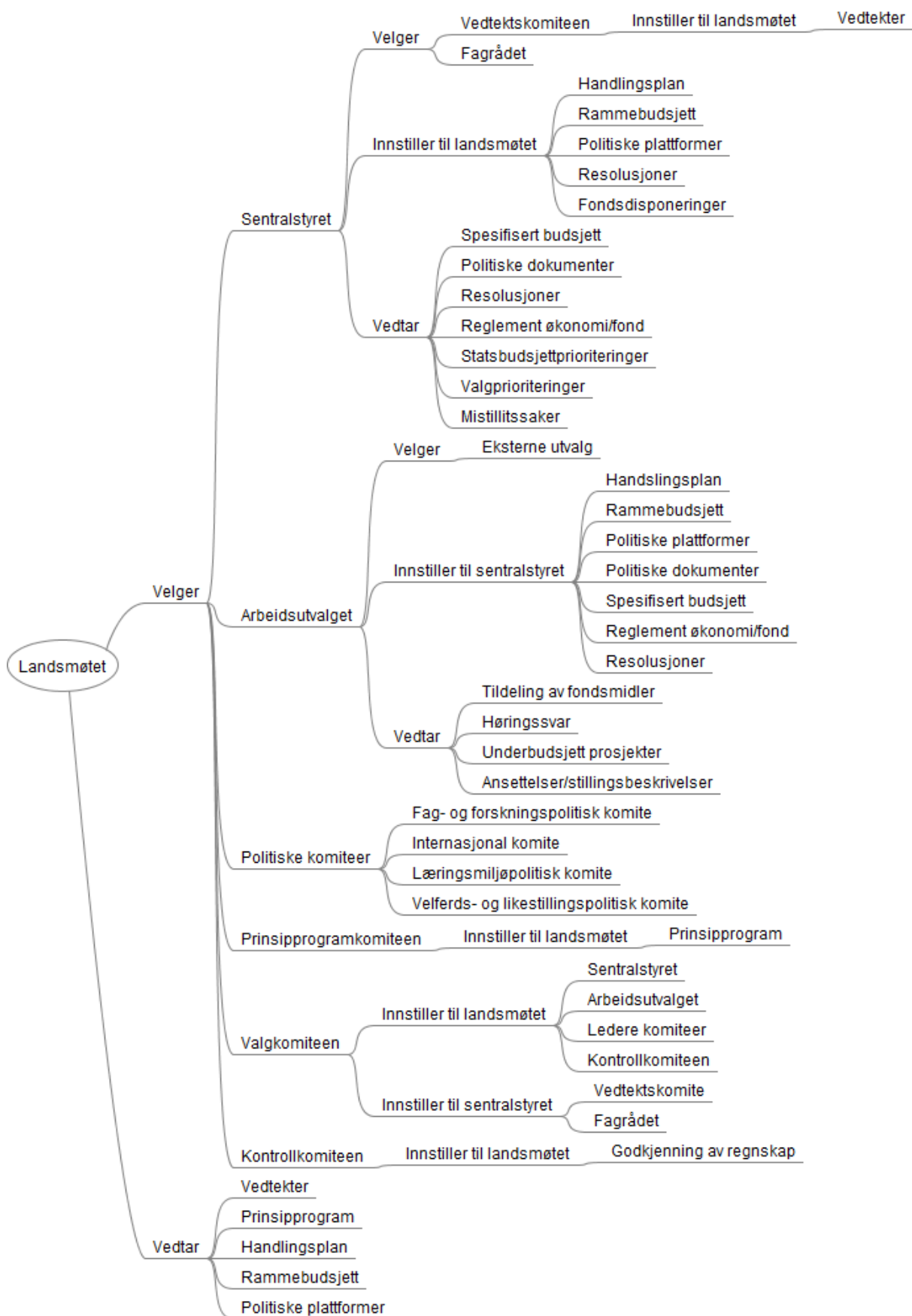
767 Sammenlignet med dagens sentralstyremodell trenger arbeidsutvalget og sekretariatet å bruke
768 noe mindre tid på saksforberedelser til sentralstyret, ettersom det arrangeres fire i stedet for seks
769 møter.

770 Med reduksjon i antallet møter estimeres det en årlig kostnad på kr 500 000, kontra 590 000 som
771 det er budsjettet med for sentralstyremøter i 2020.

772 For de politiske komiteene anbefaler arbeidsgruppen uansett samme løsning som i modell 1 og 2,
773 hvor det ikke vedtas et mandat, og komiteene jobber heller ut fra en fremdriftsplan som justeres
774 fortløpende i samråd med arbeidsutvalget.

775 Arbeidsgruppen mener at denne modellen gir medlemslagene og de politiske komiteene noe
776 større medvirkning enn dagens sentralstyremodell, men i mye mindre grad enn modell 1 og modell
777 2.

778 Fordelen med modell 1 fremfor modell 3 er at den innebærer en vesentlig mindre arbeidsmengde
779 for arbeidsutvalget og sekretariatet, som også frigjør tid og ressurser til å prioritere samarbeid og
780 dialog fremfor formalisert møtevirksomhet og saksbehandling. På bakgrunn av større medvirkning
781 for medlemslagene, samt frigjøring av ressurser til samarbeid og dialog anbefaler arbeidsgruppen
782 modell 1 fremfor modell 3.

783

784 **Hvordan medlemslagene påvirkes**

785 Medlemslagenes ønske om større grad av medvirkning innebærer også at medlemslagene må ha
 786 mulighet til å prioritere slik medvirkning. I modell 1 og 2 innebærer det helt konkret å delta med
 787 representanter på samlinger for å bidra til organisasjonen gjennom å gi råd, innspill og samarbeid.

788 Medlemslagene har i dag veldig ulike ressursituasjoner. Noen har flere frikjøpte tillitsvalgte på
789 fulltid, i tillegg til én eller flere organisasjonskonsulenter, mens andre har verken frikjøpte
790 tillitsvalgte eller andre personalressurser til rådighet.

791 Uavhengig av hvordan NSO er strukturert er det viktig å gi medlemslagene verktøyene og
792 arenaene de trenger for å medvirke til organisasjonen. Hvis for eksempel et medlemslag ikke har
793 mulighet å komme på en samling for å gi innspill til en politisk sak, er det desto viktigere at
794 arbeidsutvalget har tid til å hente innspill fra medlemslagene for eksempel ved å ta direkte kontakt.

795 Arbeidsgruppen mener også at gjennom å frigjøre ressurser som i dag brukes på å forberede og
796 gjennomføre sentralstyremøter, blir det flere ressurser til å sette flere av medlemslagene i stand til
797 å medvirke både nasjonalt og lokalt, for eksempel gjennom kurs, besøk og direkte bistand i saker
798 de jobber med.

799 **Rekruttering**

800 NSO er avhengig av å rekruttere dyktige tillitsvalgte fra hele bredden av studenter i høyere
801 utdanning.

802 At arbeidsutvalget og sekretariatet i dag må bruke mye tid på å forberede og gjennomføre
803 sentralstyremøter innebærer også at det er mindre tid til å få ut informasjon om blant annet ledige
804 verv og annen aktivitet i NSO. Fordi det er forholdsvis liten kontakt mellom medlemslagene og
805 organisasjonen sentralt, utenom landsmøtene, tror arbeidsgruppen også at medlemslagene
806 opplever en uforholdsmessig stor avstand til arbeidet som skjer på nasjonalt nivå.

807 Gjennom en organisering med representasjon fra alle medlemslagene, spesielt som skissert i
808 modell 1, mener arbeidsgruppen at organisasjonen legger et mye bedre grunnlag for rekruttering
809 fra medlemslagene.

810 Gjennom en mer åpen og uformell møteform skapes det også rom for å i større grad trekke inn
811 samarbeidsorganisasjoner som deltakere på samlinger, og dermed knytte nettverk som også
812 strekker seg utenfor medlemslagene.

813 **KONKLUSJON**

814 Arbeidsgruppens konklusjon er at organisasjonen bør velge en organisering etter modell 1. Modell
815 2 eller 3 kommer fortsatt til å gi en bedre styring og medvirkning enn i dag, men i mindre grad enn i
816 modell 1.

817 Arbeidsgruppen er overbevist om at vi er avhengig av en struktur som i større grad baserer seg på
818 kontinuerlig og direkte samarbeid mellom arbeidsutvalget og medlemslagene. Arbeidsgruppen
819 mener at medlemslagenes medvirkning må styrkes betydelig sammenlignet med dagens modell,
820 hvor medlemslagene ikke har noen formell innvirkning på organisasjonen, bortsett fra gjennom
821 landsmøtet.

822 **Videre prosess**

823 Arbeidsgruppen har vært i dialog med kontrollkomiteen om de ulike modellene for organisering.
824 Det arbeides nå med å utarbeide endringsforslag til vedtektene for de tre ulike modellene som er
825 beskrevet i denne rapporten, slik at landsmøtet kan ta aktivt stilling til forslagene i 2020.